

SAJTÓKÖZLEMÉNY

HIV: NEM DERÍTETTEK FEL FERTŐZÖTTET AZ INJEKTÁLÓ KÁBITÓSZER-HASZNÁLÓK KÖRÉBEN 2009-BEN

AZ ÁRTALOMCSÖKKENTŐ SZOLGÁLTATÁSOK ÉS A SZŰRÉS VETHET GÁTAT A VÍRUSFERTŐZÉSEK TERJEDÉSÉNEK

Ugyan HIV-fertőzöttet nem derített fel ez idáig az injektló kábítószer-fogyasztók körében zajló országos szűróvizsgálat, a hepatitis C fertőzés előfordulása ugyanebben a populációban 25 százalék körüli, Budapesten 40 százalék – derül ki a Nemzeti Drog Fókuszpont 2010-es Éves Jelentéséből. A vírusfertőzések terjedésének megakadályozása érdekében szükség van ártalomcsökkentő szolgáltatásokra, szűrésre, tanácsadásra és a fertőzöttek kezelésére, amely az intravénás szerhasználókön kívül környezetük, azaz a többségi társadalom szempontjából is fontos. A programoknak - tűcsere, szűrés – bár egyre jobb a területi lefedettsége, a hozzáférhetőség további kiszélesítése javasolt a nemzetközi ajánlások szerint, illetve a tanácsadás és a kezelésbe irányítás gyakorlata is fejlesztésre szorul.

Az intravénás kábítószer-fogyasztással összefüggő egyik legsúlyosabb, vér útján is terjedő fertőzés, a HIV-fertőzés, amely az injektló szerhasználók körében elsősorban tű, fecskendő és az injektló segédeszközök – például kanál, szűrő - közös használata révén terjedhet. Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) 2006 óta évente végez célzott kampányszűrést az intravénás kábítószer-fogyasztók körében. A szűróvizsgálatok lehetőségét minden évben 3 hónapon keresztül ajánlják fel országsszerte olyan kezelőhelyeken, illetve tűcsere programokban, amelyeket injektló szerhasználók látogatnak. Az elmúlt négy év vizsgálatai során nem derítettek fel HIV-fertőzött intravénás kábítószer-használót.

Az Európai Unió idei jelentése szintén csökkenő tendenciáról számol be a tagállamokra vonatkozóan: míg 2007-ben 4 új HIV-fertőzött injektló szerhasználó jutott egymillió lakosra az Európai Unióban, ez az érték 2008-ban 3-ra csökkent. A csökkenő tendencia ugyanakkor önmagában nem ad okot a megnyugvásra. A hazánkkal szomszédos Ukrajnában, illetve a volt szovjet utódállamokban az intravénás kábítószer-használat az egyik leggyakoribb módja a HIV-vel történő megfertőződésnek: 2007-ben Ukrajnában 152 újonnan regisztrált HIV-fertőzött injektló kábítószer-használó jutott egymillió lakosra, míg Oroszországban 78.

A hepatitis C vírus elterjedtsége előre jelezheti a HIV járványt

Az intravénás kábítószer-fogyasztással összefüggő másik, súlyos egészségügyi következményekkel járó, vér útján terjedő fertőzés a hepatitis C, amely a krónikus májgyulladás egyik okozója. A Nemzeti Drog Fókuszpont jelentése szerint ugyan HIV-fertőzöttet nem talált a 2006 óta tartó évenként meg szervezett országos vizsgálat, a hepatitis C vírus elterjedtsége az injektló kábítószer-használók körében évek óta 25 százalék körül mozog. Míg vidéken alacsonyabb a hepatitis C-vel való átfertőzöttség (8 százalék), addig Budapesten 2009-ben a megszürt intravénás kábítószer-fogyasztók 40 százaléka volt hepatitis C fertőzött, egy VIII. kerületi tűcsere program kliensei körében ez az érték elérte a 70 százalékot.

Egy járványtani matematikai modell szerint¹, ha a hepatitis C vírus elterjedtsége 30 százalék alatt marad az injektló szerfogyasztók körében, akkor minimális az esélye a HIV járvány kialakulásának, azonban e határ fölötti érték jelzi a HIV járvány kialakulásának kockázatát. Az elsődleges cél tehát ebben a populációban a HIV járvány megelőzése és a hepatitis C fertőzöttség visszaszorítása, amely elsősorban ártalomcsökkentő szolgáltatások, rendszeres szűróvizsgálatok és a fertőzöttek kezelésbe irányítása által valósítható meg.

¹ Vickerman, P., Hickman, M., May, M., Kretzschmar, M. and Wiessing, L. (2010), Can hepatitis C virus prevalence be used as a measure of injection-related human immunodeficiency virus risk in populations of injecting drug users? An ecological analysis. *Addiction*, 105: 311–318. doi: 10.1111/j.1360-0443.2009.02759.

Ártalomcsökkentő szolgáltatások és rendszeres szűrővizsgálatok segítségével a vírusfertőzések nagy része megelőzhető

A hepatitis C visszaszorítása és a HIV járvány megelőzése az intravénás kábítószer-használók körében elsősorban a rendszeres szűrővizsgálatokhoz és tanácsadáshoz való hozzáférés biztosítása, illetve egyéb az egészségügyi ártalmakat csökkentő szolgáltatások, mint például tűcsere programok által valósíthatók meg. 2010-ben az Országos Epidemiológiai Központ által koordinált előzetes projekt keretében számos kezelőhelyen, illetve tűcsere-programban a kampányszűrés 3 hónapos időszakán kívül is folyamatosan elérhetővé vált az ingyenes HIV, illetve hepatitis szűrés, azonban továbbra is fejlesztésre szorul a fertőző betegségekre vonatkozó, szűréssel egybekötött személyes tanácsadás és a fertőzöttek kezelésbe irányításának gyakorlata. (A témában részletesebb információval szolgál a Nemzeti Drog Fókuszpont előkészületben lévő legújabb kiadványa, melynek címe "Útmutató az intravénás kábítószer-fogyasztók körében végzett HIV, vírushepatitis és egyéb fertőzések szűréséhez".)

A Nemzeti Drog Fókuszpont 2010-es Éves Jelentése szerint 2009-ben az országban 21 szolgáltató működtetett tűcsere-programot: azaz juttatott ingyenesen steril fecskendőt és egyéb steril injekciós eszközöket az intravénás kábítószer-fogyasztóknak, illetve begyűjtötte a már használtakat azért, hogy ezzel csökkentse a tű- és eszközmegosztást, illetve az eldobált használt fecskendők számát, és így megelőzze a vírusfertőzések terjedését mind az injekciós körében, mind pedig a környezetükben.

Tűcsere szolgáltatók országos megoszlása Magyarországon, 2009

Forrás: 2010-es Éves Jelentés, Nemzeti Drog Fókuszpont

Bár a hazai adatok szerint évről évre egyre több fecskendő kerül kiosztásra, nő a kliensek száma, és egyre jobb a szolgáltatás földrajzi lefedettsége, a nemzetközi ajánlásokat figyelembe véve helye van a területi lefedettség további fejlesztésének és támogatásának, illetve további intravénás szerhasználók programba vonásának a fertőző betegségek terjedésének hatékony megelőzése céljából.

Éves jelentés a magyarországi kábítószerhelyzetről

A Nemzeti Drog Fókuszpont által évente kiadott összefoglaló az EMCDDA, Európai Unió kábítószer-monitorozási központja által megfogalmazott sztemerdek mentén vizsgálja a magyarországi kábítószerhelyzet alakulását. A témával foglalkozó hivatalos intézmények és más független felmérések adatait összesítő dokumentum minden év novemberének első hetében kerül nyilvánosságra. Az eddig megjelent Éves jelentések elérhetőek a www.drogfokuszpont.hu oldalon.

Nemzeti Drog Fókuszpont

A Nemzeti Drog Fókuszpont a drogmonitorozás európai uniós intézményrendszerének hazai központja: a saját kutatások mellett más intézményekben keletkező adatokat, információkat gyűjt, dolgoz fel és szolgáltat hazai és nemzetközi szervezeteknek a kábítószer-probléma feltárásával, kezelésével és megoldásával kapcsolatos döntéseikhez. További információ: www.drogfokuszpont.hu

További információ:

Tisza Andrea

Nemzeti Drog Fókuszpont

Tel.: 30/ 430-8858

e-mail: tisza.andrea@oek.antsz.hu

Nemzeti Drog Fókuszpont

1097 Budapest, Gyáli út 3/a.

Telefon: + 36 1 476 1100 /2510

Fax: + 36 1 476 1100 /2635